

TURKIJE JAAR NA VERWOESTENDE AARDBEVING WONEN NOG HONDERDDUIZENDEN MENSEN OP ELKAAR GEPAKT IN EEN CONTAINER

HOOP voor ontheemde Turken

Een jaar na de verwoestende aardbeving van 6 februari 2023, waarbij alleen al in het zuiden van Turkije meer dan 53.000 doden vielen en ruim 850.000 kinderen ontheemd raakten, leven veel Turken nog steeds in afwachting van een definitieve huisvesting.

door Maarten van Aalderen

Drie kinderen staan voor een container in Kahramanmaras, één van de vele steden die vorig jaar werd getroffen. Het 13-jarige jochie Semih groet vriendelijk. Zijn 11-jarige broertje Ilyas en zijn 6-jarige zusje Canan staan vlak bij hem en kijken nieuwsgierig. Dan komt de moeder ook de deur uit, omringd met nog eens drie kinderen.

Ze wonen met z'n zevenen in de container. Deze is zes bij drie meter groot, 18 vierkante meter. In deze ene kleine ruimte moeten ze allemaal samenleven. Er hangt een Turkse vlag buiten aan het raam. De moeder wil niet klagen. Ze zegt dat ze het goed heeft. Misschien omdat er vlakbij functionarissen uit Ankara staan. Later blijkt dat ze van haar echtgenoot is gescheiden en dat ze vreest dat hij eens met geweld tegen haar kan terugkeren. Een mannelijk familielid helpt haar ondertussen.

De container is één van de tallozen die hier keurig in rijtjes staan. Het grote terrein hier heet Umutkent, letterlijk vertaald: stad van de hoop. Het is gefinancierd

door de schatrijke Turkse familie Koç. In sommige containers worden activiteiten ondernomen. Zo is er een bibliotheek, waar een jongen in zijn eentje zit te lezen, en een container met computers met videospellen.

Ook steun vanuit ons land

tjes, waar veel kleine jochies druk mee bezig zijn. Er is een container waar je kunt leren koken en er staat een wasserij. Een jongen en meisje schieten op een straat tussen de containers met een bal naar elkaar toe.

Psychologenteam

Psychologische hulp is soms noodzakelijk voor de gezinnen die met elkaar op zo'n kleine ruimte leven. Er is daarom een psychologenteam. Onder hen is Keser Emek. „Sommigen hebben hun naasten door de aardbeving verloren, ook kinderen hebben vaak problemen. In totaal 80 procent van de mensen hier heeft grote problemen, maar slechts 20 procent erkent het en vraagt om hulp”, aldus de psychologe. „Velen zeggen dat het goed met ze

gaat, hoewel ze in werkelijkheid trauma's hebben. Ook zijn er verscheidene vrouwen in verwachting, die we ook helpen.”

Emek zegt dat het moeilijk is voor de mensen om zo lang op elkaar in een kleine container te leven.

Een oplossing voor hen zou de zogeheten TOKI-woning kunnen zijn. TOKI is het Turkse staatsbouwbedrijf dat aan de regeringspartij AKP is verbonden. Er zijn de afgelopen twintig jaar al ruim een miljoen aardbevingsbestendige huizen door het staatsbedrijf gebouwd. Ze wisten de aardbeving vorig jaar uitste-

Een TOKI-complex in Kahramanmaras met vlaggen van president Erdogan en Atatürk.

Het gezin met zes kinderen, onder wie Semih (tweede van links) en zijn broertje Ilyas (links), leeft een jaar na de aardbeving nog in een container.

FOTO'S DE TELEGRAAF

kend te weerstaan. Na de aardbeving vorig jaar zijn er nog veel meer gemaakt. „Het gaat er ons niet alleen om dat ze zo snel mogelijk worden klaargemaakt, maar dat ze ook van goede kwaliteit zijn. En we maken niet alleen huizen. We zor-

gen ook voor de water- en energietoevoer en een goede leefomgeving”, zegt Hüseyin Konuk namens TOKI. Hij staat bij een complex vol pasgebouwde TOKI-gebouwen en toont één van deze nieuwe appartementen, die de hoop moeten vormen voor de ontheemde Turken.

Elbistan

De volgende dag toont Konuk trots enkele TOKI-appartementen in het bergdorp Elbistan, tweeënhalve uur rijden ten noorden van Kahramanmaras. Ook deze zijn volgens hem klaar om bewoond te worden. „Er wonen nog 691.000 Turken in containers, 441.000 mensen kunnen in de TOKI-huizen gaan wonen”, aldus Konuk. In Elbistan alleen al staan 36 TOKI-gebouwen met 738 appartementen. Bij de vele containers die er nog staan in Elbistan is ook een 'Nederlandse Turken-straat'.

De verwoesting in onder andere Kahramanmaras na de aardbeving van precies een jaar geleden was enorm.

FOTO GETTY IMAGES

Zij hebben dit deel van het kamp namelijk gefinancierd.

De Nederlandse ambassade in Ankara heeft een initiatief genomen in de stad Kahramanmaras zelf. Tijdens de viering van koningsdag vorig jaar is hier een centrum geopend waar moeders en kinderen, vooral die het downsyndroom hebben, samen culturele activiteiten kunnen doen. Ze maken er vaak gebruik van. Er liggen in het Turks vertaalde Nederlandse kinderboeken, kinderen krijgen bijles en leren dingen, moeders en kinderen doen handwerk.

Meisje met de parel

Het vlaggenschip is een gigantisch groot borduurwerk dat de vrouwen, soms met behulp van hun kinderen, vorig jaar hebben gemaakt dat *Het meisje met de parel* van Johannes Vermeer voorstelt. Dat sloot goed aan bij het Vermeerdorp Elbistan, tweeënhalve uur rijden ten noorden van Kahramanmaras. Ook deze zijn volgens hem klaar om bewoond te worden. „Er wonen nog 691.000 Turken in containers, 441.000 mensen kunnen in de TOKI-huizen gaan wonen”, aldus Konuk. In Elbistan alleen al staan 36 TOKI-gebouwen met 738 appartementen. Bij de vele containers die er nog staan in Elbistan is ook een 'Nederlandse Turken-straat'.

EEN OPLOSSING KUNNEN DE SPECIALE TOKI-WONINGEN ZIJN